

Fokus på intelligent anlagte randzoner

Effektivt Landbrug 10. marts 2015, 1. sektion, side 9

Et stort forskningsprojekt undersøger frem til 2018, om randzoner kan anlægges smartere, end det er tilfældet i dag. Landmanden, som er forsøgsvært, venter spændt.

Mit drømmescenarie er, at vi må komme op og gøde optimalt igen, så vi får nogle bedre afgrøder, som forbedrer vores foder. I bedste fald kan jeg hente en halv million ved mindre indkøb af protein.

Der ligger også en interessant mulighed i flere dyreenheder pr. hektar, men det er gødningen, der er mest afgørende for mig.

Det siger Thomas Meldgaard, gårdejer i Spjald i Vestjylland.

Han lægger mark til det såkaldte BufferTech-testprojekt og afventer med spænding, hvad resultaterne viser.

Og ikke mindst, hvad det kan komme til at betyde for gødningsmængderne og mindre undergødsning.

Mere effektivt

-Hvad nu hvis, der var et andet system end de nuværende randzoner, som mere effektivt kan samle næringsstofferne og samtidig havde en værdi for både miljø og landmand? Det er, hvad BufferTech - en intelligent anlagt randzone - tester på anlæg rundt om i landet, skriver Århus Universitet, der er initiativtager til forskningsprojektet, i en pressemeddelelse.

Et forskningsprojekt fra Aarhus Universitet undersøger, hvordan randzonerne kan anlægges mere intelligent. Delprojektet, BufferTech, med Orbicon som rådgivende ingeniører, er i fuld gang.

-Landmænds utilfredshed med randzoner er blandt andet, at under nogle forhold gør det alligevel ikke nogen forskel, om der er en braklagt zone mellem mark og vandløb.

Hvis marken er drænet, vil næringsstoffer, randzone eller ej, løbe ud i åen eller søen under randzonen, heder det videre.

Stor forskel

-Der mangler generelt viden om randzoners virkning for natur og miljø. Det er stor forskel på, hvordan en randzone langs vandløb intelligent skal etableres og plejes afhængig af de lokale forhold på marken og i randzonen, såsom jordtypen på marken, og hvor meget marken hælder, om marken er drænet, og hvordan forholdene er i det vandløbsnære område og i vandløbet, fortæller Brian Kronvang, professor ved Aarhus Universitet.

-Målsætningen er at udvikle et værktøj, der kan anvendes af blandt andet kommuner og konsulenter til at rådgive landmanden om en intelligent etablering af randzoner, tilføjer han.

Testanlæg i øst og vest Ifølge Hedeselskabets tidskrift Vækst er der anlagt to testanlæg i BufferTech-projektet i henholdsvis Øst-og Vestjylland.

Testanlæggene er 12 meter brede og 35 meter lange, og der er plantet rødel, som potentielt kan høstes og sælges til biogasanlæg. Hvis beplantningen viser sig effektiv, behøver grøften ikke være så bred.

Projektet, der har været i gang siden foråret 2014, har allerede både national og international bevågenhed.

Udover Aarhus Universitet, Københavns og Syddansk Universitet er der også universitetspartnere fra Belgien og Skotland samt Sønderjysk Landboforening, Vestjysk Landboforening, Seges, samt virksomhederne Arwos og Orbicon .

Genial løsning

-Som vi ser det, er det en genial løsning, hvis det kommer til at spille. Det er meget lidt areal, landmanden skal afgive for at få større gevinst ud af de øvrige arealer. Det er en billig løsning, og vedligeholdelsen relativt

lav. Derudover kommer selvfølgelig miljøgevinsten, siger Peter Linde, ingeniør og tilsynsførende hos Orbicon til Vækst.

Orbicon har designet den konstruerede, »intelligent« etablerede randzone til rensning af drænvand for næringsstoffer ved Spjald i Vestjylland.

Virksomhed øjner nyt forretningsområde Peter Nielsen, projektleder i Orbicon, fremhæver også, at det er et lille areal at afgive for at få stor gevinst ud af de øvrige arealer.

-Efter vores vurdering er det en rigtig god løsning, hvis det virker efter hensigten. Hvis forskningsprojektet giver gode resultater, kan det sagtens blive et muligt forretningsområde, som kan blive succesfuldt herhjemme og i udlandet. Det er uden tvivl et stærkt projekt med et godt setup, hvor teamet med både forskere og praktikere udfordrer hinanden, vurderer han.